

Sastanak Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike Europske komisije
(High Level Group on Gender mainstreaming)

Tallinn, 7. -8. rujna 2017.

Tijekom dvodnevnog redovnog sastanka Skupine visoke razine raspravljalo se o nekoliko prioriternih tema koje su bile podijeljene u pet većih skupina.

- I. Pregled aktivnosti tijekom predsjedanja Vijećem Europske unije tri države članice – Estonije, Bugarske i Austrije i sadržaj Trio deklaracije
- II. Tržište rada
  - a) Predstavljanje odabrane teme estonskog predsjedanja Vijećem EU o povezanosti ravnopravnosti spolova i budućnosti na tržištu rada
  - b) Inicijativa EK o usklađivanju privatnog i poslovnog života
  - c) Izvještaj EIGE-a o segregaciji u obrazovanju i tržištu rada (vezano za Pekinšku platformu za djelovanje)
  - d) Mjere za uklanjanje razlika u plaćama
- III. EU financiranje kroz dva programa – Rights, Equality and Citizenship Programme
Mutual Learning programme
- IV. Nasilje nad ženama
- V. Ravnopravnost spolova i prava žena na svjetskoj razini (CSW62 u New Yorku i 2030 Agenda for Sustainable Development)

Ad. I.

Pozdravni govor na otvorenju sastanka održao je ministar zdravstva i rada Estonije, gospodin Jevgeni Ossinovski koji je govorio o estonskom Planu za dobrobit (Wellbeing plan). Tema ravnopravnosti spolova, kao sastavni dio tog nacionalnog plana, uključuje aktivnosti vezane za borbu protiv stereotipa i razlike u plaćama, a moto estonskog predsjedanja EU je „zajedništvo kroz ravnotežu“ (unity thru balance).

Direktorica za ravnopravnost u Općoj upravi za pravdu i potrošače EK gđa. Irena Moozova najavila je da će u okviru Kolokvijuma o temeljnim pravima 2017. koji EK organizira u Bruxellesu 21. studenog, jedna od tema biti Ženska prava u turbulentnim vremenima. (Annual Colloquium on Fundamental Rights)
https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_en

- U tzv. Trio deklaraciji Estonije, Bugarske i Austrije tijekom 18 mjesecnog predsjedanja Vijećem Europske unije koju su u srpnju potpisali nadležni ministri/ce, istaknuto je da se tri države članice obvezuju da tijekom svog predsjedanja osobitu pažnju posvete aktivnostima vezanim za sljedeće ciljeve:
  - vraćanje pitanja ravnopravnosti spolova na listu prioriteta EU
  - veća suradnja između EK i zemalja članica na pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova i uvrštavanje aspekta ravnopravnosti spolova u javne politike
  - jačanje procesa uvođenja rodno osviještenih javnih politika, s naglaskom na kontinuirano uvrštavanje perspektive ravnopravnosti spolova u rasprave na visokoj razini i dokumentima koju određuju javne politike

- intenziviranje napora za postizanje jednake ekonomske neovisnosti i stvaranje politika koje idu u prilog jednakoj podijeli odgovornosti u obitelji
- ubrzavanje procesa uklanjanja rodno uvjetovanog nasilja
- praćenje učinka digitalizacije uz potencijalne koristi i izazove

Specifične aktivnosti Estonije navedene u Trio deklaraciji:

- neformalni sastanak ministara vezan za usklađivanje poslovnog i privatnog života – srpanj 2017
- HLG on Gender Mainstreaming – rujan 2017
- suradnja s EIGE-om na predstavljanju Indeksa ravnopravnosti spolova – listopad
- Osmi godišnji forum o EU povelji o različitosti uz teme vezane za vodstvo i različitost žena – u suradnji s Centrom za ljudska prava Estonije i EK – Tallinn, studeni
- rasprava o borbi protiv digitalnog nasilja nad ženama - Bruxelles, prosinac
- nacrt Zaključka Vijeća o segregaciji u terciarnom i strukovnom obrazovanju i tržištu rada i poveznica između razlika u plaćama i rodne segregacije na osnovu izvješća EIGE - EPSCO Vijeće treba usvojiti u prosincu
- nastavak rasprave o paketu mjera za usklađivanje privatnog i poslovnog života (predložena Direktiva)
- nastavak pregovora o zaključcima vezanim za Istambulsku konvenciju

Aktivnosti Bugarske:

- HLG sastanak 31.1.-1.2. 2018.
- suradnja s EIGE-om na temu Žene u digitalnom svijetu
- sudjelovanje žena u području digitalizacije – tema koja će se provlačiti tijekom svih događanja prilikom predsjedanja Bugarske
- suradnja sa Radnim tijelom za socijalna pitanja na paketu mjera za usklađivanje privatnog i poslovnog života
- organizacija side-eventa na 62. zasjedanju UN Komisije za status žena (CSW) u New Yorku

Aktivnosti Austrije:

- uzimajući u obzir izvješće o praćenju poglavlja Žensko dijete iz Pekinške platforme za djelovanje, Austrija će akcent staviti na temu Mladi i ravnopravnost spolova uključujući i pitanja digitalizacije društva kao sredstva za facilitaciju socijalne i političke participacije mladih te online rodno-uvjetovano nasilje
- Nacrt Zaključaka Vijeća o mladima i ravnopravnosti spolova bit će na dnevnom redu EPSCO-a za usvajanje
- HLG on Gender Mainstreaming – krajem rujna 2018
- Neformalni sastanak ministara za ravnopravnost spolova – Beč, rujan 2018
- Konferencija o mladima i ravnopravnosti spolova – Beč, rujan 2018

Trio deklaracija: <https://www.youtube.com/watch?v=X8WEN0Yfsv0>.

Ad II. Tržište rada

a) Tijekom svog predsjedanja, Estonija organizira konferenciju na temu „Budućnost tržišta rada: činiti rad e-laganim“ koja se održava 13.-14. rujna u Tallinnu. Estonska predstavica

iznijela je kratki sažetak ove inicijative koja je usklađena s prioritetima estonskog predsjedanja i Trio deklaracijom.

b) **Paket mjera EK za usklađivanje privatnog i poslovnog života** sadrži zakonodavne i nezakonodavne mjere. Napravljena je analiza financijskog učinka roditeljskog dopusta koja je pokazala da bi roditeljski dopust mogao imati pozitivan učinak na BDP, na veću zaposlenost, na produktivnost i strukturu zaposlenih u tvrtkama.

c) EIGE je predstavio rezultate istraživanja o povezanosti rodne segregacije u obrazovanju i segregacije na tržištu rada te razlikama u plaćama. Osnovni zaključci tog istraživanja upućuju na problem manjka radne snage, osobito žena u području STEM i IKT te povećane potražnje u području skrbi i njege. Tradicionalno muški izbori zanimanja u području inženjerstva, elektronike, strojarstva i građevine pokazuju se kao bolje plaćeni dok su tradicionalno ženska zanimanja u području zdravstva, njege i skrbi lošije plaćena. Pri tom je važno naglasiti da manjak radne snage u te dvije velike skupine različitih zanimanja, će morati u skoroj budućnosti dovesti do promjena u izboru zanimanja kod mladih ljudi, odnosno do netradicionalnih izbora školskih ustanova.

d) EK priprema **akcijski plan za uklanjanje razlika u plaćama između žena i muškaraca** sukladno obvezama iz *Strateškog djelovanja za ravnopravnost spolova 2016.-2019.* Njegovo usvajanje u formi Komunikacije EK očekuje se tijekom održavanja Kolokvija 20. studenog u Bruxellesu. Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca EK priprema Mišljenje o dokumentu.

Primjere dobrih praksi u borbi protiv jaza u plaćama istaknuli su predstavnici Irske (Priručnik za poslodavce) i Njemačke (u srpnju 2017. donesen je Zakon o promicanju transparentnosti u strukturi plaća koji obvezuje poslodavce na preispitivanje razlika u plaćama i dostavljanje izvješća; donesen je Akcijski plan kojim se revalorizira rad u zdravstvu, socijali i obrazovanju)

Ad III. Financijski instrumenti

- EK je osigurala financiranje projekata vezanih za uklanjanje jaza u plaćama kroz Program za pravdu, jednakost i građanstvo. Natječaj je otvoren do 22. veljače 2018. <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rgen-pens-ag-2017.html>

- Program EK za uzajamno učenje (Mutual Learning Programme) predviđa do kraja 2017. još dva sastanka. Na temu seksualnog uznemiravanja sastanak je organiziran u Kopenhagenu 27. i 28. rujna, dok na temu zaštite i podrške ženama žrtvama nasilja tijekom migracijske i izbjegličke krize još nije utvrđeno mjesto i vrijeme održavanja.

U 2018. godini planiraju se teme vezane za **seksizam u medijima** i oglašavanju te izazovi u **usklađivanju privatnog i poslovnog života**.

Ad IV. Nasilje nad ženama

- Vezano za nasilje nad ženama, predstavnica EK obavijestila je prisutne da je 14 država članica ratificiralo Istambulsku konvenciju o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. U svibnju 2017. je Vijeće EU usvojilo dvije Odluke o potpisivanju Istambulske konvencije, a za vrijeme predsjedanja Malte, povjerenica Jourova je supotpisala Konvenciju u ime EU. Tijekom Estonskog predsjedanja Radna skupina za temeljna prava,

građanska prava i slobodu kretanja (FREMP) objavit će **Kodeks o postupanju** (Code of Conduct) kojim bi se regulirala podjela zaduženja između EU i država članica u primjeni Konvencije.

- Povjerenica Jourova je 25. studenog 2016. službeno pokrenula tzv. **Godinu fokusiranih aktivnosti za borbu protiv nasilja nad ženama**. S 4 mil eura financirano je niz projekata od kojih i jedan iz RH. Od značajnih aktivnosti zanimljiva je aktivnost **EU Sportskog foruma o rodno uvjetovanom nasilju u sportu** koja je u organizaciji Opće uprave EK za obrazovanje, mlade, sport i kulture održana u St Julian's na Malti 8. i 9. ožujka 2017. (Izvještaj s Foruma https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/eu-sport-forum-report_en.pdf, str.5.) i PP prezentacije:

https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/docs/docs/eusf-gbv-1_en.pdf

https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/docs/docs/eusf-gbv-2_en.pdf

https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/docs/docs/eusf-gbv-4_en.pdf

https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/docs/docs/eusf-gbv-5_en.pdf

- Istaknuto je da Vijeće Europe financira projekte za pripremu, praćenje i procjenu provedbe Istambulske konvencije kroz Norveški Fond i Human Rights Trust Fund.
- Tijekom 2019. i 2020. nekoliko nacionalnih zavoda za statistiku testirat će metodologiju prikupljanja podataka o nasilju nad ženama te će se prvi rezultati objaviti 2021. godine.

Ad VI. Međunarodni okvir

a) Vezano za održavanje 62. sjednice UN Komisije za status žena koja će se održati od 12. do 23. ožujka 2018. u New Yorku, osim glavne teme vezane za ruralne žene, govorit će se i o postignućima vezanim za sudjelovanje žena u medijima kao i o učinku IK tehnologija na osnaživanje žena, što je u skladu s dogovorom sa 47. sjednice CSW-a.

EU će pripremiti stav (position paper) za pregovore na CSW-u. Većina članova HLG-a složila se sa zaključcima sa zadnjeg sastanka u Bruxellesu 4. srpnja (u prilogu), a naglasak je na potrebi da EK organizira više pripremnih sastanaka prije ožujka, da delegacije budu veće i da u Radnoj skupini za ljudska prava (COHOM-u) budu osobe koje su prošle edukaciju o ravnopravnosti spolova.

b) EK se obvezala na doprinos ostvarenju Održivih ciljeva razvoja kroz praćenje, izvještavanje i preispitivanje napretka u EU kontekstu. Redovna izvješća EU o provedbi 2030 Agende održavaju se u okviru UN političkog foruma za održivi razvoj visoke razine (HLPF).

Vezano za SDG 5, Izvještaj o ravnopravnosti žena i muškaraca za 2017. godinu predstavio je povjerenik Mimica na otvaranju Ministarskog segmenta 17. srpnja.

Očekuje se od država članica EU da indikatore napretka u postizanju SDGs uključe u svoje nacionalne politike. U tom smislu je predstavnica Slovenije istaknula da je slovenska Vlada donijela „Nacionalnu strategiju razvoja Slovenije do 2030. godine“ koja je usklađena s Održivim ciljevima razvoja, ima indikatore napretka koji služe kao mehanizmi praćenja te je rodno osjetljiva (gender mainstreamed).

Portugal je ove godine podnio svoj prvi dobrovoljni izvještaj (voluntary report) o postizanju ciljeva 2030 Agende.

VI. Žene u upravama tvrtki izlistanih na burzi bila je zadnja tema sastanka. Temeljem statističkih pokazatelja je zaključeno da trenutno u upravama na razini EU ima 24% žena te da su one države koje su uvele zakonsku obvezu uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca u odborima tvrtki značajno napredovale.

Ured za ravnopravnost spolova izradio je za potrebe ovog sastanka izvješće o najvažnijim događajima u području ravnopravnosti u RH za razdoblje od siječnja do rujna 2017. koje je dostavljeno EK.